

①

תקח קרח בן-יצחק בן-קנה בן-לוי ודלן ואבירם בני אליאב ואון א טו
 בן-פלט בני ראובן: ויקמו לפני משה ואנשים מבני-ישראל חמשים ב
 ומאתים נשיאי עדה קראי מועד אנשי-שם: ויקהלו על-משה ועל-
 אהרן ויאמרו אליהם רבי לכם פי כל-העדה כלם קדשים וכתובם
 יהיה ומדוע תתנשא על-קהל יהוה: וישמע משה ויפל על-פניו: ו
 ידבר אלי-קרח ואל-כל-עדתו לאמר בקר ידע יהוה את-אשר-
 לו ואת-הקדוש והקריב אליו ואת אשר יבחרו בו הקריב אליו: **כ"ג ק"ח**

②

(א) ויקח קרח. פרשה זו יפה נדרשת
 במדרש רבי תנחומא: ויקח קרח. לקח
 את עצמו לנד אחד להיות נחלק מתוך העדה,
 לעורר על הכהונה א, וזהו שחגגס חונקלוס
 ואתפליג, נחלק משאר העדה להחזיק
 במחלוקת, וכן מה יקפך לך (איוט טו י"ג),
 לוקח אותך להפליגך משאר בני אדם. **כ"ג**
 מה עשה, עמד וקנס
 ר"ג ראשי סנהדרות, רוצן משצט ראובן
 שקנינו, והס חליור בן שדיאור וחציריו וכיוצא
 בו, שנאמר נשיאי עדה קריאי מועד, ולהלן
 הוא אומר אלה קרואי העדה (לעיל א טו)
 והלבישן טליתות שכולן תכלת, צאו ועמדו
 לפני משה, אמרו לו טלית שכולה של תכלת
 חייצת צלילית או פטורה, אמר להם חייצת,
 התחילו לשחק עליו, אפשר טלית של מין אחר
 חוט אחד של תכלת פטורה, זו שכולה תכלת
 לא תפטור את עצמה: **כ"ג**

③

אבל יש לשאול ולתמוה תימה
 גדול בענין פרשה זאת על שני דברים: האחד, משה שהיה רועה נאמן שהתפלל על
 ישראל כמה פעמים על כמה עבירות שעשו, כענין מעשה העגל⁵⁵ וחטא המרגלים⁵⁶
 וזולתם, איך לא התפלל עליהם בכאן ואיך לא היה מחזירן למוטב, והרי התשובה עולה
 כל הכל⁵⁷, ואין לך עבירה בכל התורה כלה המורה שבחמורות שלא תהא לה תקנה
 בתשובה, והלא ימינו פשוטה לקבל שבים⁵⁸ ואפילו אל המורדים והפושעים בו, ואם היו
 מסופקים בדברי משה והיתה מחשבתם בו שהיה מחלק מגויי המעלות והשררות כרצונו,
 ולא מאת ה' יתעלה היתה לו, היה אפשר למשה לתת להם אות שיאמינו בדבריו כי
 פקחים וחכמים גדולים היו, ומתוך האות ההוא היה מתברר אצלם כי אהרן הוא הקדוש
 הנבחר למעלת הכהונה, והוא הדין שיאמינו בשאר מגויי המעלות שהכל נאמר לו מפני
 הגבורה ואין משה בודא אותה מלבדו. ועוד אם חטאו ומרדו בה' ובמשה עבדו והם
 המסבבים לעצמן כל העונש הזה, מה חטאו הקטנים המוטלים בעריסה שהיו בכלל העונש
 הזה, כענין שכתוב: גשיהם ובניהם וטפם⁵⁹, והטף מתי חטאו, והשם צדיק לא יעשה עולה.

י"ט מ"ח
 כ"ג ק"ח

④

(ד) ר"א ישלה עורך מקדש א"ר לוי כל טובות וברכות ונחמות שהקב"ה
 עתיד ליתן לישראל אינו אלא מציון. ישועה שנא' (פסלי ה) מי יתן מציון
 ישועת ישראל. עוז מציון שנא' (ס"ק) ממה עוז ישלח ה' מציון. ברכה
 מציון שנא' (ס"ג ק"ג) יברכך ה' מציון. שופר מציון שנא' (י"א ז) תקעו
 שופר בציון. טל וברכה וחיים מציון שנא' (פסלי ק"ג) כמל חרמון שיורד
 על הררי ציון כי שם צוה וכו'. תורה מציון שנא' (כ"ה ז) כי מציון תצא
 תורה. עזרה וסיוע מציון שנא' ישלח עורך מקדש מקדוש מעשים שיש
 בידך. ומציון יסעדך מציון מעשים שיש בידך.

מ"ח י"ט
 ק"ח כ"ג

⑤

"העיר ר' יהושע מיום שחרב בהמ"ק אין
 יום שאין בו קללה רשב"ג
 איסר משם ר' יהושע מיום שחרב בהמ"ק
 אין וכו': אמר רבא ככל יום יום מרובה
 וי"ק קללו משל תבין שאמר נבבך תאמר
 מי יתן ערב ובערב תאמר מי יתן בקד הו
 בקד אילמא בקד ולמדו מי ידע מאי הו
 א"א דחליף ואלא עלמא אמאי קא מקיים
 אקדושה דסידרא ואיהא שמהרבא דאגדתא
 ישא" ארץ עפרה כמו אופל צלמח ולא
 סדרים הא יש סדרים תופע מאופל:

מ"ח י"ט
 ק"ח כ"ג

⑥ ואתה קדוש, יושב תהלות
 ישראל: וקרא זה אל זה ואמר,
 קדוש קדוש קדוש יי צבאות, מלא
 כל הארץ כבודו: ומקבלין דין מן
 דין, ואמרין קדיש בשמי מרומא
 עלאָה בית שכינתה, קדיש על
 ארעא עובד גבורתה, קדיש לעלם
 ולעלמי עלמיא.

⑥

②

ובגמרא קאמר, אמר רבא וכל יום קללתו
 מרובה משל חבירו שנאמר בבקר
 תאמר מי יתן ערב ובערב תאמר מי יתן בוקר
 אלימא בוקר דלמחר מי ידע מאי הוי אלא דחליף
 ואויל אלא עלמא אמאי קאי אסדרא דקדושא ועל
 אמן יהא שמיה רבא דאגדתא שנאמר ארץ עיפחה
 כמו אופל צלמות ולא סדרים ותופע כמו אופל
 הא איכא סדרים תופע מאופל ע"כ. וביאור זה כי
 העולם הזה הוא מקבל מן העולם העליון, ודבר
 זה אין בטול לו ולא יפול תחת הבטול כלל ועל
 דבר זה קאי עלמא. כי כאשר בטל ב"ה שעל ידו
 היתה הברכה באה לעולם אבל עדיין לא בטל
 דבר זה שהעולם הזה מקבל מן העולם העליון.

ל
 מ"ח י"ט
 ק"ח כ"ג

ולפיכך קאמר דקאי על סדרא דקדושא ואמן יהא
 שמיה רבא דאגדתא. כי ע"י זה מביא הברכה
 מעולם העליון לעולם הזה כי זאת הברכה לא
 שייך בה הפסק כלל. ובשניהם אנו אומרים קדיש
 לעלם ולעלמי עלמיא וכן ביהא שמיה רבא אנו
 אומרים מברך לעלם ולעלמי עלמיא, ולא תמצא
 זה בשום שבח בעולם רק בשני שבחים אלו.
 בעבור כי אלו ב' שבחים בפרט משבחים הקב"ה
 מצד עולם העליון, ועל דבר זה העולם עומד מצד
 שהש"י מברך העולם הזה מן עולם העליון. **כ"ג**

③

רחם על ציון כי היא בית חיינו, ולעלובת נפש חרשיע
 במהרה בימינו. ברוך אתה יי, משפוח ציון בְּכִנְיָהּ:
 כ"ג י"ט מ"ח

לשמו הגדול של הקב"ה יש לו חלק לעוה"ב, שנאמר יעקבך ה' היום והיה, והיום וזה אלה עכור ואי אלה עכור לעולם הבא:

חגגו זמנתי
יגו

והיה ה' לי לאלהים, ר' יהושע דסכנין כשם ר' לוי נמל חקבית שיתחן של אבות ועשאה מפתח לנאולתן של בנים. אמר לו חקבית ליעקב אתה אמרת ותיח ה' לי לאלהים חייך כל טובות וברכות ונחמות שאני נותן לכניך איני נותן אלא כלשון חזק, ותיח ביום חתוא יצאו סיס חיים סירושלים ג. ותיח ביום חתוא יחיה איש עגלת בקר ג. ותיח ביום חתוא יוסף ה' שנית ד. ותיח ביום חתוא יטפו חחרים עסיה ה. ותיח ביום חתוא יתקע בשופר גדול

מכילתא
לג

לישועתך קויתי ה', אמר ר' יצחק הכל בקווי, יסורין בקווי, קדושת השם בקווי, זכות אבות בקווי, תאוותו של עולם הבא בקווי, כו' הנינה בקווי כו' סליחה בקווי.

לפי שהיה אבינו יעקב רואה אותו [לשמשון] וסבור בו שהוא מלך המשיח. כיון שראה אותו שמת אמר אף זה מת לישועתך קויתי ה'.

מכילתא
לג

ואמנם אם בקשנו להלום פרשה זו בדרך הפשט יקשה עלינו כל זאת, אבל אי אפשר להולמה כי אם בדרך הקבלה * הנאמנה ⁶⁰. והגני רומז רמזים, שמענה ואתה דע לך ⁶¹. המצא בדור הפלגה: הבה נבנה לגו עיר ומגדל וראשו בשמים ונעשה לגו שם ⁶², וכתוב בהם: וזה החלם לעשות*, ותמצא באנשי סדום: ואנשי העיר אנשי סדום נסבו על הבית ⁶³, ובאר הכתוב * כי אנשי העיר והמגדל הם אנשי סדום, ואמר עליהם: ואת האנשים אשר פתח הבית הכו בסנורים ⁶⁴, ותמצא באנשי סדום: ואנשי העיר, ובפרשה זו בעדת קרח: ויקומו לפני משה*, והיה ראוי לומר, על משה, אבל רמזו כי היו לפני משה*, ומפני זה קראם, אנשי שם*, ותרגם אונקלוס: ויקח, ואתפליג, רמז על דור הפלגה.

ואמר ומכר מאתחתי, ירצה על המשכן משכן העדות אשר הוא אתחתי וחברך שבו האשה שכנתו, ובעתותינו נמכר הבית כד האומות, וכקאטרם דיל (שחר שכ עג) במירוש פסוק מוטרי לאסין באו גוים וגו'

והודיע הכתוב כי גאולתו היא כד הצדיק אשר יהיה קרוב לה'; על דרך אומרו (ליל ג) בקרובי אקדש, הוא ינאל ממבר אחיה, כי האדון ברוך הוא יקרא לצדיקים אח כביכול (מתוך ח"ג קס"ו) וכתוב (תהלים קכ"ח) למען אחי ורעי, והגאולה תהיה בהעיר לכות בני אדם ויאמר להם הטוב לכם כי חשבו מרן, גלים מעל שלחן אביכם", גמה יערכ לכם החיים בעולם, וזלח התברה מעליונה אשר הייתם סמוכים סביב לשלחן אביכם, הוא אלהי עולם ברוך הוא לעד, וימאס בעיניו תאוות הגדמים ויעירם בחשק הרחמי, גם נרגש לבעל נמש כל חי ער אשר יטיבו מעשיהם, וכוה ינאל ה' ממכתו, ועל זה עתידך ליחן את הורין כל ארתי הארץ גדולי ישראל, ומהם יבקש ה' עלכון הבית העלוב.

אונת ח"ג
לג, ח"ג

יד' נ' ח"ג
ק"ח

ר' חייב וכו' אדם להוחר במוותו מפני שהיא חובת הכל תמיד, וכל זמן שיכנס ויצא יפגע ביחוד השם שמו של הקדוש ב"ה ויזכור אהבתו ויעור משנתו ושניותיו בהבלי הזמן, וידע שאין דבר העומד לעולם ולעולמי עולמים אלא ידיעת צור העולם ומייד הוא חוזר לדעתו והולך בדרכי מישורים, אמרו חכמים הראשונים כל מי שישי לו תפילין בראשו ובזרועו וציצית בבגדו ומוצות בפתחו מוחזק הוא שלא יחמא שרתי יש לו מזכרון רבים וזן הם המלאכים שמעילין אותו מלחמות שנאמר חונה מלאך יי' סביב ליראיו ויחלצם. בריך רחמנא דסייען: ושלם ה' מלאך ה' מלאך

ויאמר יהוה אלהים הן האדם היה כאחד ממנו לדעת טוב ורע כג ועמה פניו שלח ידו ולקח גם מעץ החיים ואכל ותי לעלם: וישלחתי יהוה אלהים מנג' עדן לעבד אתי האדמה אשר לקח משם: ויגרש את האדם וישכן מקדם לנג' עדן את הפריים ואת להט כד החרב המתהפכת לשמר את דרך עץ החיים:

גול כנעני

אסור לאדם שיתן שלום לחבירו בבית המרחץ

מ"ג ז"ל

אל ברוך גדול דעה, הכין ופעל וקרי המה, טוב יצר קבוד לשמו, מאורות נתן סביבות צד, פנות צבאיו קדושים, רוממי שדי, תמיד מספרים קבוד אל וקדשתו.

גולת יי' נחם

תפנת שבת רצית קרבנותיה, צוית פרושיה עם סדורי נסקיה, קענניה לעולם קבוד ונתלוג, טועמיה חיים וכו', וגם האוהבים דבריה גדלה בקרו, אזמסיני נצטוו עליה.

גולת יי' נחם

ויקח קרח בן יצהר בן קהת בן לוי וגו', כדי לפרש פסוק זה רבי אבא פה הקדים לפרש מה שכתוב הנחמדים מזהב ומפז רב ומתוקים מדבש וגו' צופים, ואמר כמה עלאין פתגמי אורייתא כמה עליונים וחשובים הם דברי התורה ומלת עלאין מורה על סוד הסורה דאלינות הנקראת סורה דלעילא, כמה יקרא אינון כמה יקרים הם, נסוד הסורה דנריאה שיש שם ט"י עולמות נכורסיה כמס' יק"ה, תאיבין אינון לעילא נחמדים הם למעלה, נסוד הסורה דליורה, ששם נא ונחמד העץ להשכיל, תאיבין אינון לכלא נחמדים הם לכל, נסוד הסורה דעץ שכולס יודעים ומכירים נה, בגין דאינון שמא קדישא לפי שדברי התורה הם אתר קדוש, וכל מאן דאשתדל באורייתא, אשתדל בשמא קדישא וכל מי שעו בחורה עם היות שיהיה בהלכה או איזה ענין אחר, נחשב לו כאילו הוא עוסק בה הקדוש, ואשתזיב מכלא והוא ניצל מכל הרעות, מצד מעלתה ויקרותה, ומפרש אשתו בעלמא דין ניצל בעולם הזה הגשמי מכל צרות ורעות, ואשתזיב בעלמא דא ותנצל נשמתו בעולם הבא בשעת הדין מכל המקטרגים. (סגסות מהמ"ו וכו' ומ"ק ומ"ג)

יסודתו בהררי קדש: א פו

גולת יי' נחם

לכני קרח מזמור שיר אהב יהוה שיערי ציון מכל משקנות יעקב: נכבדות מדברך בך כד עיר האלהים סלה:

א"ר יוחנן אמר הקב"ה לא אבוא בירושלים של מעלה עד שאבוא לירושלים של כמה וכו' איכא ירושלים למעלה אין דכתיב "ירושלם הנבירה כעד שחזרה לה ידעו אל בנימין: